

1. Мацько Л. І. Стилїстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. – Київ : Вища школа, 2003. – 462 с.

7. Песоцкий Е. Современная реклама: Теория и практика / Е. Песоцкий. – М. : Феникс, 2013. – 352 с.

8. Чуланова Г. В. Використання лексичних засобів у слоганах туристичної реклами готелів США [Електронний ресурс] / Г. В. Чуланова, О. Г. Герман – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/52467/3/Chulanova_German.pdf

9. Хавченко Т. Лексичні маркери реклами як інформаційного тексту в аспекті перекладу [Електронний ресурс] / Т. Хавченко. – Режим доступу: http://ijimv.knukim.edu.ua/zbirnyk/1_2/34-havchenko.pdf

10. Impossible is nothing: переклад і реклама [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://everest-center.com/blog/pereklad-i-reklama>.

HOLOVATSKA Yu. B.

Ternopil Volodymyr Hnatiuk national pedagogical university

LOCALIZATION AS A WAY OF RENDERING EMOTIONAL EXPRESSIVITY OF ADVERTISEMENT IN TERMS OF TRANSLATION

Summary

The article reveals the peculiarities of advertisement in terms of translation studies. The ways of rendering advertisement expressivity on both lexical and stylistic levels are analyzed. The meaning of localization and its role in advertisement translation are defined.

Key words: advertisement, translation, advertisement expressivity, localization.

УДК 373.5(438):811.161.2

ГРЕХ О. В., ДОБРОВОЛЬСЬКА С. Р.

Львівський національний аграрний університет

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ У ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНІ

Анотація

У статті автори розглянули методом компаративістики поняття іншомовної підготовки та середньої загальноосвітньої школи в Україні та в Польщі. Нечіткість меж терміна призводить до того, що під поняттям «іншомовна підготовка» розуміють просто навчання іноземних мов, оскільки іншомовну підготовку ототожнюють з іншомовною освітою, яка також зазвичай зводиться до характеристики процесу навчання іноземної мови, що передбачає реалізацію різних цілей на різних етапах розвитку суспільства. Спроба порівняти філософію цих двох термінів і була метою цього дослідження.

Ключові слова: іншомовна підготовка, середня загальноосвітня школа, мовні компетенції, освітня підготовка, іноземні мови.

Після Другої світової війни знання іноземних мов у Польщі було привілеєм дипломатів, соціальних та інтелектуальних еліт, а також людей, чия професія пов'язувалася з довготерміновим перебуванням за кордоном. Сьогодні – добрих 25 років після політичної

трансформації цієї країни, рішучої політичної, економічної та культурної переміни вектора Польщі у бік Заходу та приєднання її до спільноти країн Європейського Союзу – для багатьох поляків «кордони» їхнього «світу» радикально поширилися, wraz з поширенням їх соціальних контекстів. Ці процеси ще більш поглибилися з досвідом заробітчанської еміграції.

Структурні чинники та практика сьогодення створили умови для істотної зміни ступеню знань іноземних мов. Поляки зрозуміли, що багатомовність – це не тільки вимога часу, а головна цінність для майбутньої об'єднаної Європи. Подальша інтеграція Європейського Союзу в епоху сьогодення пов'язується з набуттям мовних компетенцій, вдосконалення іншомовної підготовки громадян-членів ЄС, що знайшло своє відображення у Білій Книзі Навчання і Вдосконалення [1]. Вміння користуватися іноземною мовою трактується Європейською Комісією [2] як одна з ключових компетенцій – вміння однаково важливе, як знання рідної мови. У 2002 році Рада Європейського Союзу рекомендувала країнам-членам обов'язкове вивчення двох іноземних мов [3]. Тепер рекомендації ЄС великою мірою впливають на подальші зміни, що відбуваються в цій сфері у країнах Європейської Спільноти, хоча мовні компетенції та іншомовна підготовка були важливими елементами програм навчання в Польщі ще до її входу до Спільноти.

Отож, що таке «іншомовна підготовка»? Термін «іншомовна підготовка» активно увійшов до обігу в педагогічній періодиці. Попри те чимало науковців ним послуговуються, зокрема, С. Айдарова, Р. Гришкова, Х. Єлисеєва, А. Крилова, О. Хоменко, та інші, чіткого визначення цього поняття немає. Як стверджує О. Хоменко: «Нечіткість меж терміна призводить до того, що під поняттям «іншомовна підготовка» розуміють просто навчання іноземних мов, оскільки іншомовну підготовку ототожнюють з іншомовною освітою, яка також зазвичай зводиться до характеристики процесу навчання іноземної мови, що передбачає реалізацію різних цілей на різних етапах розвитку суспільства: практичних цілей у плані розвитку усного мовлення і читання, освітніх цілей, зіставлення іноземної та рідної мов, опанування мовленнєвої діяльності, навчання іншомовного спілкування, тощо» [4, с. 275]. Проте інші дослідники впевнені, що термін «іншомовна освіта» ширший і потрібно замінити ним термін «навчання іноземної мови», тому що перший поглинає значення другого [5, с. 55].

На нашу думку, іншомовна підготовка – це широкомасштабний процес засвоєння, усвідомлення та прийняття іноземної мови не тільки як засобу комунікації, але як глибокого пізнання культури, історії та способу мислення народу, мову якого ми вивчаємо. Цей процес постійний та безперервний й веде через міжкультурну комунікацію до діалогу культур. Бо чим більше ми вивчаємо іноземну мову, чим більше пізнаємо її, тим більше ми пізнаємо народ, що нею спілкується, поглинаємо його духовну спадщину, тим більше закохуємося в неї. Навчання іноземним мовам не тільки культурно збагачує нас, воно вчить нас толерантності до представників різних мов і культур та вдосконалює наші морально-етичні норми.

Проблемам міжкультурної комунікації, процесу засвоєння іншомовної культури в діалозі культур присвячені праці багатьох науковців (Н. Бориско, Ю. Пассов, В. Сафонова, С. Тер-Мінасова, Г. Браун, Т. Хігз). Опановуючи іноземну мову, як невід'ємну частину іншомовної культури в її діалозі з культурою рідною, особистість усвідомлює останню як частину світової культури.

Цікавим, на нашу думку, є бачення польських педагогів-науковців (В. Оконь, Ч. Купісевич, В. Зачинський, Л. Бандура, Р. Мілер, Й. Повтужицький, Б. Суходольський, Ф. Березницький, З. Мислаковський, С. Палка, К. Крушевський, Б. Немерко, К. Денек) терміна «освітньої підготовки». Вони розуміють його як плановий, багатогранний процес, що своїм завданням ставить реалізацію певних освітньо-виховних цілей й вимагає довготривалих,

систематичних зусиль. Результатом цієї підготовки повинна бути освіченість. Вінцент Оконь стверджує, що процес освітньої підготовки змінює цілу особистість; ті зміни охоплюють як її пізнавально-інструментальну сторони (пізнання світу і його перетворень), так і сторону аксіологічну, котра полягає у формуванні основ і системи вартостей [6, с. 122].

Процес іншомовної підготовки, а особливо її головна, ключова частина відбувається в загальноосвітній школі. Термін середньої загальноосвітньої школи описаний в Українському педагогічному словнику Гончаренка, в якому зазначається, що «*Середня загальноосвітня школа* – загальноосвітній заклад, який здійснює освітній процес, реалізує загальноосвітні програми середньої (повної) загальної освіти; може мати класи різного профілю; використовує традиційні й інтегративні навчальні плани, приймає учнів після закінчення 9 класу без конкурсного відбору на основі заяв учнів, або їхніх батьків (осіб які їх замінюють); видає документ про середню (повну) загальну освіту. Організовується як самостійна середня загальноосвітня школа III ступеня, може мати також у своєму складі загальноосвітні коли I та II ступенів. Строк навчання 2–3 роки і 10–11 (12) років, якщо має у своєму складі початкову та основну загальноосвітню школи». Отож, школа – це загальноосвітній заклад, який здійснює освітній процес.

У польській педагогічній науці визначення «школа» подає педагогічний словник Вінцента Оконя. Загальною назвою для всіх типів освітніх закладів є школа: «освітньо-виховна інституція, котра займається навчанням та вихованням дітей, молоді і дорослих, відповідно до прийнятих у цьому суспільстві цілей завдань, а також освітньо-виховної концепції і програм; досягненню цих цілей служить відповідно підготовлені педагогічні працівники, органи освітнього нагляду, приміщення, обладнання і державне забезпечення від органів місцевого самоврядування, державного казначейства та інших джерел» [7, с. 211]. Поняття «школа» належить до багатозначних понять сучасної мови. Я хотів би зупинитися і звернути увагу на одну із найбільш істотних двозначностей цього поняття. Бо ж у своїй основі воно має подвійний сенс: інституційний та структурний.

Школа у своєму інституційному значенні несе певну специфічну з точки зору програм і організації форму культурного переказу, що реалізується у сучасному суспільстві за посередництвом дій учителя і учня. Проте, зі структурної точки зору, школа може означати соціальну групу, соціальну систему, організаційний склад, в рамках яких виконуються сучасні процеси культурного переказу.

Шкільництво є одним з основних соціальних систем і його завдання – сприяти оптимальному розвитку пізнавальних сил та здібностей людей, підготувати їх до самореалізації, заспокоїти їх проблеми і прагнення, обумовити їх мислення та дії на проблеми і виклики майбутнього. Отож, кожну школу ми повинні трактувати як частину цілого шкільництва, чи то країни, чи одного з її регіонів, і, разом з тим, як мікросистему, що має певну автономію, властиву для самобутніх потреб та можливостей розвитку певного середовища.

З інституційної точки зору визначення школи українських та польських науковців практично однакове. А як щодо її структурної побудови?

Структура польської школи дещо відрізняється від української (табл. 1) [8].

Шестирічні діти зобов'язані завершити рік підготовки до початкової освіти в дитячих садках або в дошкільних класах, прикріплених до початкової школи, так звана «нульовка». Денну обов'язкову освіту починають на початку навчального року протягом календарного року, в якому дитина досягає 7 років.

Навчання ділиться на чотири етапи:

– ступінь освіти I – класи I–III початкової школи (*szkoła podstawowa*) (діти у віці від 7–9 років),

- ступінь освіти II – класи IV–VI початкової школи (діти у віці 10–12 років),
- ступінь освіти III – нижча середня школа (*Gimnazjum*) (молодь 13–15 років),
- ступінь освіти IV – середня школа (базові професійно-технічні навчальні заклади, трирічні загальні і спеціалізовані середні школи, чотирирічні технічні середні школи, дворічні доповнюючі загальноосвітні середні школи та трирічні доповнюючі технічні середні школи для випускників початкової професійної школи, після нижніх середніх шкіл (*гімназій*)).

Таблиця 1

Структура шкільництва у Польщі

АСПІРАНТУРА (<i>Studiadoktoranckie</i>)			
СТУПІНЬ МАГІСТРА 10–12 СЕМЕСТРІВ		СТУПІНЬ МАГІСТРА 4 СЕМЕСТРІВ	
		СТУПІНЬ БАКАЛАВРА 6–8 СЕМЕСТРІВ	СТУПІНЬ БАКАЛАВРА 6–8 СЕМЕСТРІВ
POST-SECONDARY SCHOOLS (<i>Szkołapolicalna</i>)		ВНЗ (ЗАГАЛЬНІ) (<i>Szkoływyższe</i>)	
		ВНЗ (ПРОФЕСІЙНІ) (<i>Wyższeszkołyzawodowe</i>)	
TEACHER AND FL TEACHER TRAINING COLLEGES (<i>KN, NKJO</i>)		ДОПОВНЮЮЧА СЕРЕДНЯ ШКОЛА (<i>Uzupełniająca liceumogólnokształcące</i>)	ДОПОВНЮЮЧА ТЕХНІЧНА СЕРЕДНЯ ШКОЛА (<i>Technikum uzupełniająca</i>)
ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ СЕРЕДНЯ ШКОЛА (<i>Liceumogólnokształcące</i>)	СПЕЦІАЛІЗОВАНА СЕРЕДНЯ ШКОЛА (<i>Liceumprofilowane</i>)	ТЕХНІЧНА СЕРЕДНЯ ШКОЛА (<i>Technikum</i>)	ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА (<i>Zasadniczaszkołazawodowa</i>)
СЕРЕДНЯ ШКОЛА			
НИЖЧА СЕРЕДНЯ ШКОЛА (<i>Gimnazjum</i>)			Ступінь III
ПОЧАТКОВА ШКОЛА (<i>Szkołapodstawowa</i>)			Ступінь II
			Ступінь I
ДИТЯЧИЙ САДОК (<i>Przedszkole</i>)		Рік дошкільного навчання («нульовка»)	

Ступінь II закінчується обов'язковим тестом, а III ступінь – обов'язковим екзаменом. Випускники середніх шкіл (за винятком випускників початкових професійних шкіл) можуть здавати іспит на атестат зрілості, який є обов'язковим для вступу до ВНЗ.

Вищі навчальні заклади дають можливість отримати ступінь бакалавра (licencjat) після трьох років навчання або ступінь магістра – після 5 років навчання. Продовження освіти в аспірантурах та успішний захист дисертаційних робіт надає ступень доктора (Doktor).

З початку 1990-х років відповідальність за управління навчальними закладами була делегована місцевій / регіональній владі. В даний час місцеві органи влади (гміна) здійснюють адміністративний контроль над дитячими садками, початковими і середніми школами, в той час як районна влада (повіт) – за середніми і спеціальними школами, а також над психолого-педагогічними центрами. Педагогічний контроль над усіма школами здійснюється кураторами освіти (Kurator). З 1991 року школи можуть бути двох типів: державні школи і приватні школи. Учні у приватних школах платять за навчання. Державні школи є безкоштовними. Закон від 7 вересня 1991 року «Про систему освіти» (з наступними змінами та доповненнями) є основою для функціонування системи освіти [9].

Школа вищої освіти в Польщі може бути публічною або приватною. Вони є автономними у всіх аспектах своєї діяльності. Вищі навчальні заклади (ВНЗ) діють на підставі закону від 27 липня 2005 року «Про вищу освіту» [10].

Отже, як бачимо, структура середньої школи Польщі дещо відрізняється від української, якщо польський учень мріє про вступ до вищого навчального закладу, після гімназії він повинен навчатися у середній школі загального чи фахового спрямування. Коли в Україні обов'язковим вважається навчання у школі 1–2 ступеня, то в Польщі – до досягнення 18-річного віку.

Отже, поняття «іншомовної підготовки» не опрацьоване у польській педагогічній науці належним чином. Проте ґрунтовно осмислено поняття «підготовки» взагалі. Передові польські педагоги В. Оконь, Ч. Купісевіч, В. Зачинський, Л. Бандура, Р. Мілер, Й. Повтужицький, Б. Суходольський та інші ґрунтовно переосмислили поняття «освітньої підготовки» і дали його глибоке і всеохоплююче визначення. Натомість, бачення поняття «середня школа» в інституційному його розумінні практично не відрізняються в українській та польській педагогічній науці. Відмінності полягають у структуральній складовій цього поняття, що зумовлені реформами польської та української освіти.

Список використаної літератури

1. European Commission (1995), White Paper on Education and Training – Teaching and Learning Towards the Learning Society [BiałaKsięgaKształcenia i Doskonalenia] – http://europa.eu/documents/comm/white_papers/pdf/com95_590_en.pdf.
2. Komisja Europejska (2006), Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=PL>.
3. Council of European Union (2002), Council Resolution of 14 February 2002 on the promotion of linguistic diversity and language learning in the framework of the implementation of the objectives of the European Year of Languages (2002/C 50/01) [Rezolucja Rady z dnia 14 lutego 2002 r. w sprawie wspierania różnorodności językowej i nauk językowych w ramach realizacji celów Europejskiego Roku Języków]. – <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:050:0001:0002:EN:PDF>
4. Бігич О. Б. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи : монографія / О. Б. Бігич. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2004. – 278 с.

5. Okoń W. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej / W. Okoń. – Warszawa : Wydawnictwo PWN, 1987. – S. 55–56.
6. Okoń W. Słownik pedagogiczny / W. Okoń. – Warszawa : Wydawnictwo PWN, 1975. – 257 s.
7. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 375 с.
8. Source: Eurydice (2005), The system of education in Poland, Warsaw: Foundation for the Development of the Education System, Socrates program, 5 p.
9. USTAWA z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60). ogłoszonodnia 2 grudnia 2016 r.
10. USTAWA z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dział I. System szkolnictwa wyższego. Rozdział 1. Przepisyogólne. Art. 1. 1.

HREKH O. V., DOBROVOLSKA S. R.
Lviv National Agrarian University

FOREIGN LANGUAGE TRAINING IN SECONDARY SCHOOLS IN POLAND AND UKRAINE

Summary

In the article, the authors considered the concept of foreign language training and secondary schools in Ukraine and Poland in the method of comparativism. The fuzziness of the boundaries of the term leads to the fact that under the notion of "foreign language training" is understood simply teaching foreign languages, as foreign language training is identified with foreign language education, which is alsousually reduced to the characteristics of the process of teaching a foreign language, which involves the implementation of various goals at various stages of society development. Anattempt to compare the philosophy of these two terms was the purpose of this study.

Key words: *foreign language training, secondary school, language competences, educational preparation, foreign languages.*

УДК 811.111'38

ДМИТРОШКІН Д. Е.
Хмельницький національний університет

КОМПОНЕНТИ ТА МОДЕЛІ ОСНОВОСКЛАДАННЯ В СУЧАСНІЙ СПОРТИВНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Анотація

У статті проаналізовано основні моделі основоскладання в сучасному американському спортивному дискурсі. Детально описана архітектоніка складних лексичних одиниць, які використовуються в сучасних спортивних текстах. Проаналізовано частотність вживання основних компонентів композитних номінативів.

Ключові слова: *американський спортивний дискурс, композита, архітектоніка складних лексичних одиниць, моделі основоскладання.*

Необхідність в компактній номінації викликає все більше і більше нових складних номінативних одиниць. Чимало вчених здійснювали спроби опису складних слів, процесу їх